

The background features a diagonal split between a light grey upper-left section and a dark blue lower-right section. The letters 'AEF' are repeated in a large, semi-transparent font across the entire background, appearing to be made of a textured material like wood or stone.

Andersson Elffers Felix

Behoefteverkenning

Voor de ondersteuning van ouders bij
internationale kindervervoering

Inhoudsopgave

Inleiding

- Onderzoeksopdracht
- Aanpak van onderzoek

Vorbereidende gesprekken met stakeholders

- Centrale autoriteit
- Centrum Internationale Kinderontvoering

Rode draden in gesprekken met ouders

- Vorm van ondersteuning en advisering
- Kwaliteit van ondersteuning en advisering
- HKOV: een papieren tijger
- Juridische ondersteuning in het buitenland
- Rand voorwaardelijke en overige knelpunten

Conclusies en aanbevelingen

Aanleiding | Motie over slachtoffers beter bijstaan en verdragslanden aanspreken op naleving van het Haags Kinderontvoeringsverdrag

Internationale kinderontvoering is een zeer ingrijpende gebeurtenis

Internationale kinderontvoering is een hardnekkig probleem. De afgelopen vijf jaar werden er jaarlijks tussen de 189 (2017) en 138 (2021) kinderen ontvoerd.¹

Wanneer één van de ouders vanwege werk, een verbroken relatie, of andere reden naar het buitenland vertrekt en haar/zijn kind meeneemt, zonder dat de ouder met (mede)gezag hier toestemming voor heeft gegeven, is er sprake van kinderontvoering. Dit is een zeer ingrijpende gebeurtenis voor alle partijen, maar met name voor het (minderjarige) kind.

Nederland is samen met 93 landen partij bij het Haags Kinderontvoerings-verdrag ("het HKOV"). Het HKOV is erop gericht om kinderen te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van een internationale kinderontvoering. Het HKOV hanteert het principe: 'eerst terug, dan praten'¹. Dit betekent dat het kind zo snel mogelijk terugkeert naar het land waar het verbleef voor de ontvoering (de 'gewone verblijfplaats'). 'Praten' of procederen gebeurt vervolgens in het land van de gewone verblijfplaats.

Een ieder die te maken krijgt met een (dreigende) internationale kinderontvoering kan in Nederland terecht bij:

- **Centrum Internationale Kinderontvoering (CIKO):** voor doorlopend advies over de juridische mogelijkheden en voor emotionele steun en crossborder mediation.
- **De Nederlandse Centrale autoriteit (CA):** ouders kunnen hier terecht voor het indienen van een verzoek tot teruggeleiding voor hun kind.

Opdracht en scope: Het voeren van gesprekken met de stakeholders (CIKO en CA) en met maximaal 10 ouders om inzicht te krijgen in het huidige werkproces en in: (1) de door ouders nu ervaren knelpunten, en (2) begeleiding bij het vinden van mogelijke oplossingen hiervoor.

Motie

Op 25 november 2021 is een motie van de Kamerleden van Nispen, Ellian en Kathmann² aangenomen waarin de regering wordt verzocht de ouders die slachtoffer zijn van de niet-naleving van het Haags Kinderontvoeringsverdrag door aangesloten landen beter bij te staan en andere verdragslanden actiever aan te spreken op het naleven van het Haags Kinderontvoeringsverdrag.

Aanleiding: Het Haags Kinderontvoeringsverdrag bevat belangrijke uitgangspunten die in het belang van het kind zijn, zoals het zo spoedig mogelijk teruggeleiden van het kind naar de gewone verblijfplaats. Aangesloten landen leven dit verdrag lang niet altijd goed en zorgvuldig na, waardoor Nederlanders van wie het kind naar het buitenland is ontvoerd de dupe zijn.

Naar aanleiding van de motie heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid adviesbureau Andersson Elffers Felix gevraagd (na een selectieprocedure) om in kaart te brengen wat de ondersteuningsbehoeften zijn van ouders die hier slachtoffer van zijn.

¹) Deze cijfers van de Nederlandse CA wijken enigszins af van de cijfers uit de jaarverslagen van CIKO (rapporteerde bijv. in 2020 202 ontvoerde kinderen ipv 142 kinderen die door CA zijn geteld. De verschillen in cijfers komen voort uit een andere registratie.

²HR 20 januari 2006, NJ 2006, 545, LJN AU4795 Detail 2021D46061 | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Individuele gesprekken in een veilige omgeving

- We hebben met vertegenwoordigers van de CA en Centrum IKO gesproken om inzicht te krijgen in de huidige manier van werken, hoe zij daarin ouders ondersteunen en de uitdagingen die zij daarbij ervaren.
- We hebben met een selecte¹ groep van **zeven ouders** indringende gesprekken gevoerd over hun situatie als achtergebleven of ontvoerende ouder. De gesprekken vonden plaats bij hen thuis, bij ons op locatie in Utrecht of telefonisch/digitaal.
- Het doel van deze gesprekken was om de ondersteuningsbehoefte die deze groep ouders hebben in de meest brede zin op te halen.
- We hanteerden daarbij de volgende uitgangspunten
 - De dialoog vindt plaats in een context van vrijheid en veiligheid
 - Wegblijven van oordelen
 - Ontvankelijk luisteren
 - Rustig tempo

Vorbereidende gesprekken met stakeholders

Centrale Autoriteit (CA)

Opdracht: de CA voert het HKOV, de verordening Brussel II-bis/ter en het HKBV uit. De CA behandelt zowel internationale kinderontvoeringszaken als internationale kinderbeschermingszaken.

Werkwijze, bij uitgaande zaken: 1) de CA neemt het verzoek tot terug geleiding van de achtergebleven ouder in behandeling, 2) zij informeren de ouder (via het spreekuur) over de procedure en welke informatie nodig is om het verzoek compleet te krijgen, 3) zij ondersteunen de ouder bij het verkrijgen van uittreksels, 4) bij een compleet verzoek voert de CA een marginale toets uit of de zaak onder het verdrag valt, en 5) wanneer een zaak onder het verdrag valt, geleidt de CA het verzoek door naar een buitenlandse CA of naar het ministerie van Buitenlandse Zaken (bij niet-verdragsland).

Werkwijze, bij inkomende zaken: 1) de CA toetst of het verzoek tot teruggeleiding juridisch klopt, 2) zij lokaliseren de meenemende ouder, 3) de CA stuurt een aangetekende brief aan de meenemende ouder om vrijwillige terugkeer en de optie van mediation aan te kaarten, 4) bij weigering van terugkeer of bij het mislukken van een schikking, geleidt de CA een verzoek door naar een advocaat naar keuze om een gerechtelijke procedure te kunnen starten.

De CA verwijst ouders naar Centrum IKO voor gratis juridisch advies, begeleiding, informatie en mediation.

Ervaren uitdagingen:

- Ouders hebben hoge verwachtingen over wat de CA kan betekenen bij het realiseren van de terugkeer van hun kind(eren), dat maakt het werk uitdagend.
- Op het moment dat een rechter in het buitenland een verordening naast zich neerlegt, is dat net zo goed voor de CA frustrerend. De rol van de CA is op dat moment uitgespeeld.

Reflectie op het verbeteren van de ondersteuning aan ouders:

- Bij de CA leeft ook de vraag hoe zij ouders beter kunnen ondersteunen. Tegelijkertijd merken zij ook op dat de middelen die zij hebben beperkt zijn, en dat de gesprekscompetenties die mogelijk nodig zijn niet direct overeenkomen met de juridische competenties die van belang zijn voor het uitvoeren van het HKOV.
- Zij merken op dat er internationaal gezien meerdere vormen van CA's zijn. De ene CA verwijst alleen naar een advocaat (Verenigd Koninkrijk), de ander is een uitvoerende instantie (Tsjechië). In dat opzicht is het aan de politiek om te besluiten welke rol zij willen dat een CA vervult, en vervolgens is het aan de CA om dit dan zo in te richten. In Nederland is in 2012 de procesvertegenwoordigende bevoegdheid van de Nederlandse CA vervallen, vanuit de motivering dat op deze wijze de gelijkwaardige positie van ouders beter gewaarborgd kan worden.

Centrum Internationale Kinderontvoering (CIKO)

Opdracht: CIKO is een landelijk onafhankelijk juridisch expertisecentrum dat jaarlijkse subsidie ontvangt van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Zij hebben als opdracht om ouders, professionals en andere betrokkenen van gratis informatie, advies en begeleiding te voorzien op het moment dat zij te maken hebben met een (dreigende) internationale kinderontvoering. Daarnaast biedt het Mediation Bureau, onderdeel van CIKO, cross-border mediation aan ouders aan in kinderontvoeringszaken en in omgangs- en verhuizzaken.

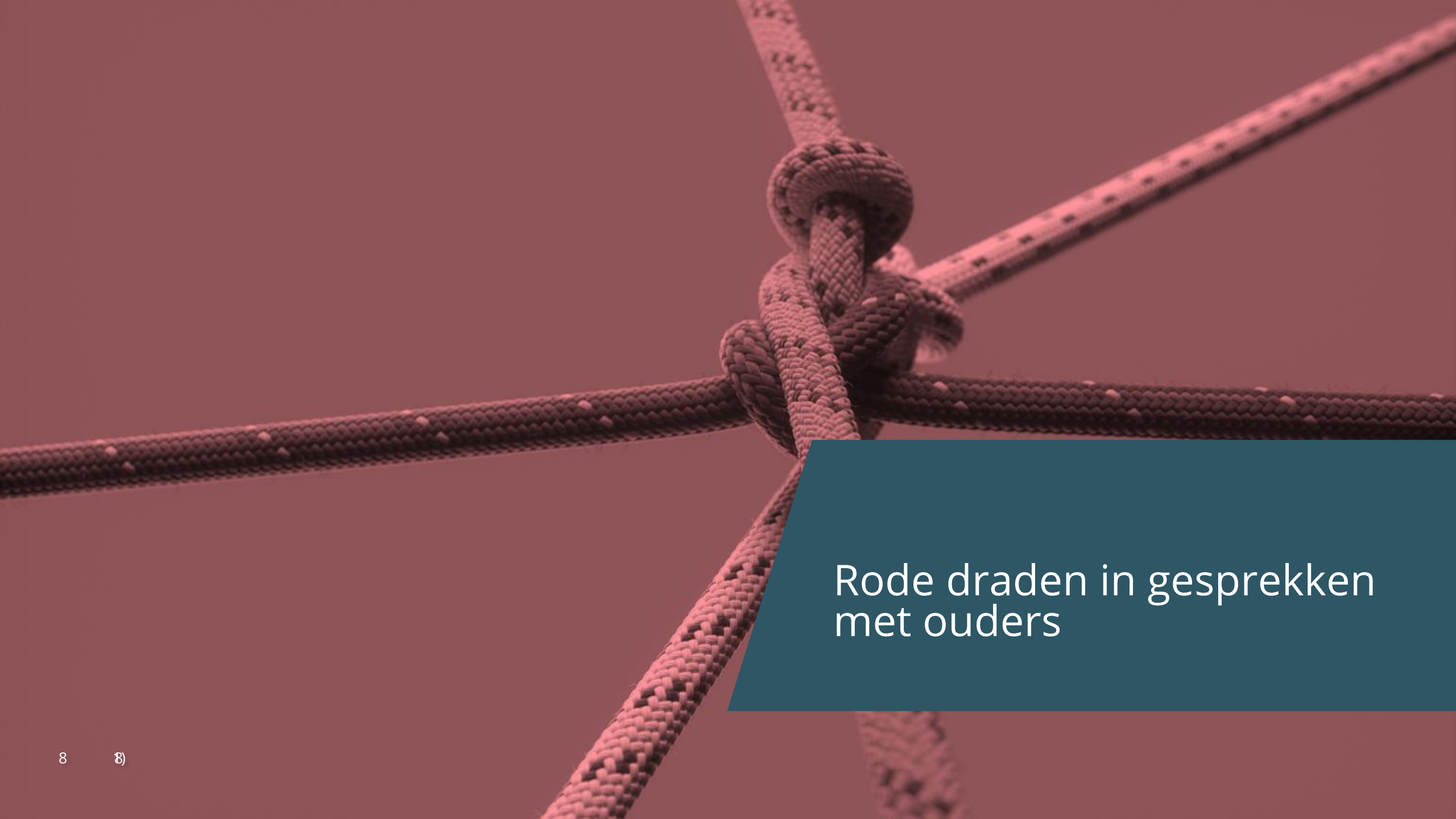
Werkwijze: Bij contact met het Centrum IKO verzamelt de jurist tijdens de eerste telefonische intake zo breed mogelijk, maar in elk geval de belangrijkste, informatie om de situatie helder te krijgen en om de juridische positie van de betrokkene te kunnen duiden op basis van de gedeelde informatie. De jurist geeft vervolgens uitleg over de (juridische) mogelijkheden en bespreekt hierbij de mogelijke gevolgen en de voor- en nadelen van de verschillende opties voor alle betrokken partijen. De cliënt krijgt advies op maat. Dit advies is gericht op de escalatie van het conflict. Daarbij staat het belang van het kind en een duurzame relatie tussen de ouders en het kind centraal. Na het eerste gesprek vinden doorgaans vervolgesprekken plaats om de ontwikkelingen in de situatie van betrokkene te bespreken en op basis hiervan aanvullend advies te geven.

Ervaren uitdagingen:

- Er zijn verschillende wegen die ouders kunnen bewandelen. Echter, dit is niet altijd bij ouders bekend. Het is lastig om met de CA te overleggen over specifieke casussen, omdat CIKO het contact met hen niet direct mag initiëren. Voor ouders zorgt dit voor verwarring.
- Te weinig personeel, terwijl de caseload hoog is. Hierdoor:
 - Schiet voorlichting van samenwerkingspartners (zoals bijvoorbeeld het preventieproject om professionals alert te maken op mogelijke signalen van kinderontvoering) er soms bij in, terwijl dit eigenlijk heel belangrijk is.
 - Is er te weinig tijd voor interne zorg: i.e., dat medewerkers van CIKO ervaringen uit kunnen wisselen en of hun hart kunnen luchten. De doorloop van medewerkers is vrij hoog.

Reflectie op het verbeteren van de ondersteuning aan ouders:

- Zorgen dat er meer kennis is bij samenwerkingspartners (vooral aan de strafrechtkant), zoals politie en marechaussee, of bij gemeenten.
- Het zou ouders helpen als er een liaison persoon vanuit de overheid is, waar zij bij terecht kunnen over de procedures die lopen via de CA, het ministerie van Buitenlandse Zaken of via het Openbaar Ministerie, en waar geborgd wordt dat er voortgang in het proces zit.
- Het Nederlandse model waar mediation standaard is (incl. kindgesprek) is voor EU lidstaten opgenomen in Verordening Brussel II-ter en zou internationaal overgenomen moeten worden.
- Uitrollen van preventieproject voor professionals op het gebied van herkennen signalen internationale kinderontvoering. Eerste signalen zijn vaak bekend bij andere instanties, bewustwording van professionals bij deze instanties dat deze signalen duiden op dreiging van internationale kinderontvoering is van groot belang.

The background of the slide features a close-up photograph of a rope knot, likely a reef knot (square knot), rendered in a monochromatic reddish-brown color. A teal-colored geometric shape, resembling a parallelogram, is positioned in the lower right quadrant, serving as a backdrop for the title text.

Rode draden in gesprekken met ouders

Rode draden in gesprekken met ouders over hun behoeften en ervaren knelpunten

- 1 Ouders hebben behoefte aan empathie, warme ondersteuning en veel informatie
- 2 Ervaringen over de ondersteuning en advisering zijn wisselend
- 3 Ouders ervaren het Haags kinderontvoeringsverdrag als een papieren tijger
- 4 Ouders hebben behoefte aan goede ondersteuning in het buitenland
- 5 Rand voorwaardelijke en overige punten

1. Ouders hebben behoefte aan empathie, warme ondersteuning en veel informatie

- ▶ Ouders noemen, wanneer ze gevraagd worden naar verbeterpunten, vaak dat de *vorm* van de ondersteuning en advisering te wensen overlaat. De vorm is voor hen belangrijk omdat ze veelal overdonderd zijn door de situatie. Het (tijdelijk) kwijt raken van kind(eren) is emotioneel zwaar. Ook duurt het soms een poos voordat de situatie duidelijk is – in welk land verblijft het kind bijvoorbeeld? – en wat zijn nu de stappen die zij als ouder kunnen en mogen ondernemen? In deze zware situatie ervaren ouders dat het mogen doen van hun verhaal al een deel van de last scheelt.
- ▶ Ouders ervaren de ondersteuning geregeld als vrij zakelijk en onpersoonlijk (met name vanuit de CA). Ouders geven aan behoefte te hebben aan empathische ondersteuning, en hebben soms behoefte aan persoonlijk contact via een fysieke afspraak. Centrum IKO wordt in dit opzicht in positieve zin genoemd.
- ▶ Ouders noemen daarnaast dat zij grote behoefte hebben aan informatie. Ook in de gevallen wanneer zij al lang wachten en er niets veranderd is, zouden zij graag op de hoogte worden gehouden dat er nog geen progressie is. Voor hen ontbreekt namelijk vaak ieder zicht op het proces.
- ▶ Naast de behoefte aan informatie over het proces, noemen ouders dat zij moeilijk vinden dat er lange tijd geen duidelijkheid is. Dit illustreert dat naast het belang van het kind, het ook voor ouders van belang is, dat er snel een besluit komt. Volgens ouders ligt de oorzaak voor het gebrek aan duidelijkheid over de situatie met name bij de CA's in het buitenland.
- ▶ Sommige ouders noemen behoefte te hebben aan een uitvoerende organisatie, die hen ook ondersteunt bij het weer in contact komen en omgang krijgen met het kind.
- ▶ De ouders met wie gesproken is, noemen dat zij het prettig vinden dat ze steeds met dezelfde personen spreken en niet drie keer hun verhaal hoeven te vertellen. Contactpersonen, zowel bij CA als CIKO reageren geregeld snel.

2. Ervaringen over de informatievoorziening en advisering zijn wisselend

- ▶ Ouders uit deze selecte groep hebben wisselende ervaringen over de informatievoorziening rondom de verschillende juridische wegen: HKOV, civiele procedures, en strafrechtelijke procedures. Sommige ouders uit deze groep hadden die informatie liever vroeg¹ in het proces willen hebben, zodat er voor hen helderheid is over de mogelijkheden.
- ▶ In een aantal gesprekken met deze groep ouders kwam aan bod dat zij het gevoel hadden dat zij niet de juiste adviezen op het juiste moment kregen. Zij hadden soms het gevoel vooral zelf kennis in te brengen in plaats van andersom. Er wordt voor het gevoel van ouders veel aan het initiatief van ouders overgelaten: ze vinden het wiel steeds opnieuw uit.
- ▶ Over het lijstje van advocaten van CIKO² zijn de opvattingen verdeeld: sommige ouders uit de groep waren heel tevreden anderen in het geheel niet. Met name het gebrek aan expertise van de advocaten in het buitenland op het gebied van de HKOV noemden een aantal ouders in de groep met wie gesproken is als problematisch.
- ▶ Meerderen van de geïnterviewde ouders hadden de ervaring dat zij exact dezelfde vragenlijst bij de verschillende CA's (die in Nederland en in het buitenland) meervoudig (ook in meerdere talen) hebben moeten invullen. Dit riep bij hen de vraag op of de samenwerking tussen de verschillende CA's niet beter kan. Op navraag bij de CA, bleek dat de Nederlandse CA het in het Nederlands ingevulde formulier vertaalt naar de taal waarin de CA van het buitenland dat wil ontvangen. Mogelijk betreffen de door ouders genoemde ervaringen formulieren die benodigd zijn voor andere juridische procedures die niet via de CA lopen.

1) CIKO en de CA geven aan dat dit deels afhankelijk is van de volgorde waarin de ouder (of andere belanghebbende) bij CIKO of bij de CA terecht komt.

2) CIKO is voor contactgegevens van advocaten in het buitenland afhankelijk van de informatie die deze advocaten met CIKO delen. CIKO deelt deze lijst met ouders met de disclaimer dat de lijst ter informatie is en zij geen garantie kunnen bieden over de expertise van de advocaat omdat zij niet rechtstreeks met de advocaat in contact staan.

3. Ouders ervaren het Haags kinderontvoeringsverdrag als een papieren tijger

- ▶ Bij meerdere van de geïnterviewde ouders leeft het beeld dat: “Nederland het beste kind van de klas is”, wat betreft eerst terug dan praten. Dit in tegenstelling tot een aantal van de andere verdragslanden. Zonder uitzondering verbleven de kinderen die uit Nederland ontvoerd zijn of waren langer dan 12 maanden in het land waar ze naar toe ontvoerd waren. Van eerst terug dan praten, lijkt in andere landen (ook verdragslanden) dus in de praktijk weinig sprake. Een van de aspecten die ouders hier signaleerden was dat er een o.a. al een verschil is tussen de rol en werking van de CA's. In sommige landen heeft de CA maar één werknemer, waardoor het proces eenvoudig vertraging oploopt.
- ▶ In de ogen van de ouders schenden verdragslanden het verdrag te makkelijk. Een voorbeeld dat werd genoemd is dat een rechter zich binnen het eerste jaar beroept op dat het kind geworteld is binnen dat land, terwijl dit volgens het HKOV nadrukkelijk niet mag in het eerste jaar. Ook worden termijnen regelmatig aan de laars gelapt (bijv. zaken die pas na negen maanden voorkomen, terwijl dit binnen zes weken zou moeten). Hier lijkt vervolgens niets aan te doen, wat ouders als zeer frustrerend ervaren.
- ▶ De CA's worden (mede door bovenstaande) als vrij tandeloos gezien. De Nederlandse CA treedt, in de beleving van de geïnterviewde ouders, niet stevig op wanneer buitenlandse CA's heel traag zijn. Deze ouders ervaren daarin een gebrek aan steun vanuit de Nederlandse CA.
- ▶ Mediation is niet verplicht en niet bindend. Ouders lopen er tegen aan dat de ontvoerende ouder makkelijk *ja* kan zeggen en *nee* kan doen, of de mediation überhaupt naast zich neer kan leggen. Het is voor hen moeilijk dat dit niet of nauwelijks consequenties lijkt te hebben. Het voelt voor hen daarmee als een lege letter in het proces.

4. Ouders hebben behoefte aan goede ondersteuning in het buitenland

- ▶ Ouders voelen zich machteloos wanneer zij als burger in verweer moeten tegen een gerechtelijk systeem in een land waar zij de taal niet spreken. Ouders met wie is gesproken, noemen dat het voor hen voelt alsof rechters in dat land niet geïnteresseerd zijn in het verhaal van de achtergebleven ouder.
- ▶ Deze onmacht wordt helemaal groot bij gerechtelijke dwalingen: bijvoorbeeld, wanneer de rechter in het land van ontvoering een uitspraak doet die in strijd is met het verdrag.
- ▶ Een aantal ouders geeft aan moeite te hebben (gehad) om hun verhaal in het buitenland over te brengen. Soms was er geen tolk of slaagde de tolk niet voldoende in het overbrengen van hun verhaal. Ook de advocaten waarmee gewerkt wordt zijn regelmatig niet goed op de hoogte van het HKOV.
- ▶ Meerdere ouders noemden dat de kosten van juridische ondersteuning in het buitenland enorm kunnen oplopen. Tegelijkertijd staan zij soms met de rug tegen de muur. Bijvoorbeeld wanneer de ontvoerende ouder procedure op procedure blijft stapelen in het land van ontvoering, terwijl al een uitspraak is geweest van een hogere rechter dat dat niet meer mag.

5. Rand voorwaardelijke en overige knelpunten

Rand voorwaardelijke aspecten die ouders identificeren als nodig zijnde voor een succesvolle uitvoering van het HKOV:

- ▶ De ouders waarmee gesproken is, merkten op dat er niemand is die in alle procedures waarborgt dat er contact is tussen het kind en de achtergebleven ouder.¹
- ▶ Ouders noemden dat zij vinden dat als er onderzoek gedaan wordt naar één van de ouders, dit in balans zou moeten zijn². Zowel vader als moeder dienen onderzocht te worden op de veiligheid van de situatie voor het kind. Dit zou een voorwaarde in de procedure moeten zijn.

Overige knelpunten die ouders ondervinden:

- ▶ Meerdere ouders merkten op dat de toestemmingsverklaring die zij ondertekenden bij het uitreizen, de facto een vrijgeleide geeft aan de ontvoerende ouder. Tegelijkertijd heeft het document verder geen verplichting of juridische waarde heeft voor inreizen. Ouders geven aan dat niet goed te begrijpen. Ook merkten zij op dat in de procedure het niet naleven van de verklaring niet werd meegewogen.
- ▶ Een kind wordt uitgeschreven uit de gemeentelijke basisregistratie op het moment dat het niet meer thuis in het land van de gewone verblijfplaats woont. Ouders verkeren in de veronderstelling dat dit implicaties heeft (1) voor het aanvragen van een paspoort wat nodig is voor de teruggeleide, en (2) voor de bevoegdheid van de Nederlandse rechter om uitspraak over de ontvoering te doen. Deze veronderstellingen over de implicaties van uitschrijving bezorgen ouders stress.

1) Ook bij nationale gevallen is het waarborgen van het contact tussen een kind en de ouder bij wie het kind niet woont regelmatig lastig.

2) Het HKOV verdrag zelf biedt geen mogelijkheid tot het doen van onderzoek naar de situatie van beide ouders. Ouders bedoelen hier naar waarschijnlijkheid het onderzoek in het kader van de weigeringsgronden, waar geldt: wie stelt, bewijst. De rechter onderzoekt daarom niet automatisch of de situatie voor het kind veilig is bij de andere ouder.

Overkoepelende bevindingen

- ▶ **De vorm van ondersteuning is minstens zo belangrijk als de inhoud.** Ouders van wie het kind ontvoerd is, belanden in een emotionele zware situatie waar ze weinig tot geen invloed hebben op de uitkomst van de procedure. De HKOV procedure maakt dat zij afhankelijk zijn van wat besloten wordt in het land waar het kind naar ontvoerd is. Naast de inhoudelijk ondersteuning en praktische ondersteuning is empathische ondersteuning daarom minstens van zo'n groot belang. Juist ook in de gevallen wanneer een zaak 'vast' komt te zitten en er lange tijd niets verandert.
- ▶ **De behoefte aan helderheid en duidelijkheid is groot.** Internationale kinderontvoering is niet alleen emotioneel zwaar, het is ook juridisch ingewikkeld. Ouders zijn tevreden met de ondersteuning die ze krijgen bij het invullen van formulieren. Tegelijkertijd ervaren zij onduidelijkheid over de verschillende juridische mogelijkheden die ze hebben en de consequenties daarvan. Ook was voor niet alle geïnterviewde ouders duidelijk hoe de CA en CIKO zich tot elkaar verhouden en wat ze van de verschillende organisaties kunnen verwachten. Wat daarbij niet helpt is dat de uitwisseling van informatie tussen de instanties niet goed geregeld is, mede omdat er geen informatieconvenant tussen de partijen bestaat.
- ▶ **Snelheid in afdoening is cruciaal maar is regelmatig in het geding.** Het basisprincipe van het HKOV is "eerst terug, dan praten". In de ervaring van de geïnterviewde ouders komt daar in de praktijk bij uitgaande internationale kinderontvoeringen weinig van terecht. Zij verkeren hierdoor voor een lange periode in onzekerheid. Het borgen van snelheid in afdoening vraagt om het harmoniseren van procedures en werkwijzen van CA's in verdragslanden. Ook vraagt het om meer toezicht op het naleven van de verdragsregels door de verschillende landen. De directe invloed van de Nederlandse CA op deze beide zaken is, in lijn met haar taakstelling, gering. De Nederlandse CA kan vanuit het inzicht dat zij heeft in het brede interlandelijke perspectief signaleren wat er waar nodig is om processen te stroomlijnen of de uitvoering van het HKOV te verbeteren.
- ▶ **Omgangsregelingen en de rol van mediation zijn nu te vrijblijvend.** De rechter heeft zich te houden aan de kaders die door het HKOV zijn gesteld. De wens om mediation een rol in de afweging te kunnen geven is niet geregeld. Ook het ter zitting eisen kunnen stellen aan een vastgestelde omgangsregeling behoort nu niet tot de mogelijkheden.
- ▶ **Ouders hebben behoefte aan meer ondersteuning bij procedures in het buitenland.** Ouders geven aan dat het voeren van een procedure over bijvoorbeeld de omgangsregeling of het uitvoeren van gezag in een ander land als zeer complex wordt ervaren en dat ze behoefte hebben aan inhoudelijk advies en ondersteuning bij het vinden van de juiste juridische ondersteuning of bijvoorbeeld het verkrijgen van rechtsbijstand.

Aanbevelingen en aandachtspunten

Zorg voor **empathische en heldere informatie voorziening en uitwisseling**, door:

- De samenwerking tussen de CA en CIKO te versterken, door
 - (1) actief naar elkaar te verwijzen en te zorgen voor warme overdracht tussen beiden,
 - (2) wanneer dit wenselijk is, uitwisselen van informatie tussen de twee te vergemakkelijken door middel van een informatieconvenant.
- De uitvoerbaarheid van live gesprekken met ouders bij de CA te onderzoeken. En daarbij tevens de noodzakelijke randvoorwaarden in kaart te brengen.

Geef meer aandacht aan de **verschillen in snelheid van afdoening** tussen (verdrags)landen, door:

- De signalen over landen waar teruggeleidingsverzoeken voortdurend stroef verlopen te bundelen, te analyseren en internationaal onder de aandacht te brengen (hierbij is optreden vanuit de politiek noodzakelijk). Pas de interne procedures aan op deze monitoring.
- Toe te zien op de harmonisatie van procedures in de deelnemende landen. Ook dit vraagt van de politiek om actief het gesprek te voeren met andere landen en waar nodig te komen tot aanscherping van het verdrag.

Richt goede basisvoorwaarden in voor teruggeleiding van kinderen naar de "gewone" verblijfplaats (dit vraagt o.a. om uitbreiding van het verdrag), onderzoek daarom:

- Uitbreiding van de bevoegdheid van de rechter die besluit over terugkeer. Op dit moment biedt het HKOV een ordemaatregel: de rechter in het land van de gewone verblijfplaats besluit over de omgang, terwijl de rechter in het land waar het kind naartoe ontvoerd is besluit of het kind terugkeert. Een omgangsregeling die vastgesteld wordt tijdens het besluit over terugkeer, voorkomt mogelijk een lange juridische procedure tussen ouders om deze omgang geregeld te krijgen.
- In welke mate drang (d.m.v. van een aantekening van de rechter dat ouders voor mediation gekozen hebben) een positief effect kan hebben op het slagen van mediation. Hiermee wordt mogelijk voorkomen dat ouders later afhaken en mediation strandt.

Meer weten?

☎ (030) 236 30 30

🌐 Andersson Elffers Felix

💻 www.aef.nl

✉ Mail@aef.nl

7-12-2022